

Kilka uwag o mierzeniu jakości pracy szkoły na tle wewnętrznego systemu zapewniania jakości

Janina Janosz

„Najważniejszym dowodem jakości pracy szkoły jest sukces ucznia, osiągniany na miarę jego indywidualnych możliwości”¹

Stefan Wlazło

Mierzenie jakości pracy szkoły to wymóg wynikający z rozporządzenia MENiS z dnia 23 kwietnia 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych oraz kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz (Dz.U. Nr 89, poz. 845 z 2004 r.)

Co zrobić, żeby realizacja tego obowiązku nie sprowadziła się do gromadzenia przypadkowych informacji i tworzenia dokumentów? Jak zorganizować ten system, aby osiągnąć wewnętrzną spójność i celowość? Jakie miejsce wyznaczyć mierzeniu jakości pracy szkoły, aby służyło ono doskonaleniu, podnoszeniu efektów pracy?

Takie pytania nurtują kadrę kierowniczą i nauczycielskie zespoły zadaniowe ds. mierzenia jakości pracy szkoły oraz nasuwają się konsultantom jako spostrzeżenia, wynikające z informacji zwrotnych uczestników kursów i szkoleń rad pedagogicznych. Zadanie nie jest proste, ponadto jego realizacja stanowi wynik dodatkowej pracy zespołów, na co dzień zaangażowanych w pracę dydaktyczną i wychowawczą, nauczycieli mających mnóstwo bieżących obowiązków. Należy jednak przestrzec przed akcyjnością i przypadkowością w realizacji zadań wynikających z mierzenia jakości pracy szkoły, bo nic dobrego takie działanie nie może przynieść, może okazać się destrukcyjne, wprowadzając zamieszanie w szkolną codzienność.

Warunkiem koniecznym sukcesu jest szczegółowe opracowanie planu nadzoru pedagogicznego w zakresie mierzenia jakości pracy placówki i sprawne przeprowadzenie badania. Przygotowując dokumenty i prowadząc mierzenie jakości, nie można zapomnieć o:

- określeniu celu, zakresu oraz sposobu badania,
- wyznaczeniu wewnętrznych kryteriów sukcesu,
- opracowaniu harmonogramu mierzenia jakości pracy szkoły,
- rzetelnym przygotowaniu kwestionariuszy ankiet, wywiadów, obserwacji do przeprowadzenia badania i ich standaryzacji,

- opracowaniu przemyślanych arkuszy analizy dokumentów i arkuszy przeglądów szkoły pod kątem zamierzonych celów mierzenia jakości pracy placówki, zgodnie z przyjętymi standardami,
- konieczności wykorzystania różnych narzędzi badawczych,
- właściwym doborze próby badawczej i przeprowadzeniu badania,
- rzetelnej analizie ilościowej i jakościowej uzyskanych danych,
- opracowaniu raportu i przedstawieniu go do zaakceptowania radzie pedagogicznej,
- przesłaniu raportu właściwym organom.

Dla wszystkich jest sprawą oczywistą, że mierzenie jakości stanowi podstawę do innych działań projakościowych, do rozwoju szkoły, dlatego właściwe przeprowadzenie tego badania jest bardzo ważne. Wnioski z mierzenia jakości pozwolą na określenie stopnia spełniania wskaźników, opracowanie programów naprawczych i programu rozwoju placówki. Wykorzystać je powinniśmy także do działań promocyjnych w środowisku.

„Wszystko, co doskonałe dojrzewa powoli”- pisał Arthur Schopenhauer kilka wieków temu. Spójrzmy na system jakości jak na proces, którego rezultaty uwidocznią się stopniowo dzięki:

- umiejętnemu stawianiu celów i mierzeniu postępów,

¹ *Vademecum menadżera oświaty* – praca zbiorowa pod redakcją Czesława Plewki i Henryka Bednarczyka, Radom 2000